

Elevstipendiat i folkehøgskolen - et lærerikt og nyttig år

Folkehøgskolerådet viser til tidligere rundskriv om stipendiater i folkehøgskolen. Dette rundskrivet erstatter rundskriv 6/13 og 5/15. Dette rundskrivet er skrevet etter en intern og ekstern vurdering av ordningen med stipendiater i folkehøgskolen. For at ordningen med elevstipendiater skal fungere best mulig ønsker Folkehøgskolerådet understreke følgende:

Definisjon

- Elevstipendiater er andreårselever med rettigheter og plikter som alle andre elever på skolen.
- Skolen mottar ordinært tilskudd fra departementet for elevstipendiatene.
- Andreårselever får stipend av skolen og kan også få stipend fra Statens lånekasse.
- Skolens stipend til eleven anbefales at består av fri kost og losji.

Krav til ordningen

- Elevstipendiatene skal ha ett læringsprogram, som underbygger de oppgavene elevstipendiaten har på skolen.
- Elevstipendiatene skal ha minimum 24 timer undervisning per uke.
- En elevstipendiat kan ikke ha selvstendige oppgaver som normalt tilligger en lærer eller annen ansatt. Dette gjelder eksempelvis når eleven blir gitt en undervisnings - eller tilsynsrolle.

Vurdering av skatteplikt

Når man vurderer hvorvidt stipendet som elevstipendiatene får er skattepliktig vederlag eller om det er tilskudd for at den skal ta utdanning, så er det realiteten man må se på. Hva man kaller det har mindre betydning.

Tilbakemeldingen fra Skatteetaten er ganske klar på at ledertreings eleven ikke kan ha hovedansvaret overfor elevene på førsteåret. Og det elevstipendiaten bidrar med overfor førsteårselevne må i seg selv anses som en del av læringsprogrammet til elevstipendiaten.

- A. Det sentrale i vurderingen er om det er så nær sammenheng mellom arbeidsoppgaver og fordel, at det er naturlig å se stipendet som fordel oppnådd ved arbeidet.
- B. Stipendet utbetales som regelmessig personlig understøttelse som skattyteren har krav på etter avtale.
- C. Dersom stipendet ytes for å stimulere til interesse og aktivitet blant studenter for yterens eget fagfelt, taler dette for å anse stipendet som skattefri ytelse til grunnutdanning.

Forhold som taler mot at stipendet er skattepliktig:

- Stipendet er bidrag for at eleven skal gjennomføre utdanning
- Stipendet har ikke karakter av en motytelse til et utført arbeid på skolen.
- Ordensreglene som gjelder for de andre elevene også gjelder for elevstipendiaten.
- Oppgavene er betegnet som praksisoppgaver med oppfølging gjennom læringsprogrammet, noe som gir de karakter av undervisning
- Elevene er underlagt et undervisningsopplegg.

- Bidrag mot skolen er for at ledertrenings eleven skal lære noe. Ledertrenings eleven skal ha læringsutbytte av oppgavene.
- All undervisning og praksis som elevstipendiaten mottar foregår under pedagogisk ledelse og veiledning.

Forhold som taler for at stipendet er skattepliktig:

- Elevstipendiaten har stillingsinstruks.
- Oppfattes som en del av skolens personale og følger samme reglement skal behandles deretter.
- Det foreligger forventinger til at elevstipendiaten har ansvar og plikter utover egen læringsplan.
- Elevstipendiaten må «steppe» inn for skolens ansatte ved behov.
- Hvis avtalen er utformet slik at har preg av et arbeidsforhold.

Konklusjon

1. Folkehøgskolerådet anbefaler at de skolene som ønsker å ha elevstipendiater lager et fullverdig undervisningsopplegg med egne lærerressurser og der ledertrening, miljøarbeid og miljøaktiviteter som en naturlig del av undervisningsopplegget. Et slikt opplegg bør ligge innenfor reglene for «utdanningsstipend utenfor arbeidsforhold». Folkehøgskolerådet anbefaler at skolens stipend til elevene i utgangspunktet kun består av fri kost/losji.
2. Andreårselever som er i et avtalt arbeidsforhold på skolen (som får lønn), krever tariff lønn med arbeidsgiveravgift og andre sosiale avgifter og skatteplikt. Spørsmålet om elevene dermed også skal skatte for skolens stipend (les fri kost og losji + eventuelle lommepenger), må også vurderes.
3. Hver skole må ut fra lokale forhold, størrelse og linjestruktur, selv vurdere hva som er det mest hensiktsmessige antallet elevstipendiater. Folkehøgskolerådet vil likevel anbefale at antallet elevstipendiater ikke overstiger 10% av skolens elever, dog begrenset oppad til maks 10 elever per skole.

Skattemyndighetenes definisjon:

”Spørsmålet av betydning her er om fri kost, losji og lommepenger gis for at mottaker skal ta en utdanning eller om det er et vederlag for å undervise på skolen. Skattedirektoratet har oppfattet ordningen slik at elevstipendiater i hovedsak skal være elev og motta undervisning sammen med øvrige elever. Det skal være minst 24 timer undervisning per uke. Det er skolens ansatte lærere som har ansvar for undervisningen av elevene. I den utstrekning elevstipendiaten bidrar som assistent, legger Skattedirektoratet til grunn at dette er et opplegg med tilrettelagt opplæring for elevstipendiaten selv. I så fall er Skattedirektoratet av den oppfatning at fordel av fritt opphold ikke gis som ytelse for et utført arbeid på skolen, men som et bidrag for at eleven skal ta utdanning. Hvis hovedformålet med stipendiatstillingen derimot er at elevstipendiaten skal undervise andre elever, vil de ytelser som mottas fra skolen få preg av å være skattepliktig vederlag for arbeid.”

Det er ikke fastsatt en øvre beløpsgrense for gave i skatteloven eller i praksis. Lommepenger som dekker nøkterne utgifter til klær, hygieneartikler, kollektivreiser og fritidstilbud vil kunne godtas som skattefri ytelse. Avgjørende for vurderingen av om dette er gave eller ikke, er om utbetaling av lommepenger i realiteten er vederlag for arbeidsinnsats i undervisningen av øvrige elever. Slik lønn er oppgavepliktig og trekkpliktig og det skal svares arbeidsgiveravgift.”

Med hilsen for Folkehøgskolerådet

Gunnar Birkeland /s/
leder

Christian Tynning Bjørnø /s/
daglig leder